

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-904/21

Сарајево, јул 2021. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	8
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	10
1.	КРИТЕРИЈУМИ	10
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	10
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	11
4.	БУЏЕТ	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	14
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	14
5.1.1	Бруто плате	14
5.1.2	Ауторски хонорари	15
5.2	Преглед прихода и примитака	16
5.3	Биланс стања	16
5.3.1	Средства	16
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	17
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	18
8.	КОМЕНТАРИ	20
ПРИЛОЗИ		20

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за акредитовање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институт)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2020. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Института приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2020. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Оснoв за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Института** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње¹

Не изражавајући резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на следеће:

¹ Параграф којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а које су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важне за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај параграф се назива још и 'истицање питања'.

- у 2020. години су евидентирани издаци по уговорима за ауторске хонораре из новембра и децембра 2019. године, док дио издатака који се односи на 2020. годину није евидентиран у периоду ком припада (тачка 5.1.2 Извјештаја);
- износ потраживања од купаца у помоћној евиденцији Института усаглашен је са главном књигом, али није потврђен кроз изводе отворених ставки или директним савјештањем са купцима, како би се додатно потврдила основаност потраживања која датирају из 2018. и 2019. године (тачка 5.3.1. Извјештаја).

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Института** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједје основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услед преваре је већи од ризика насталог услед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.

- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Института** за 2020. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Института за 2020. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Института** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Института** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Института**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима.

Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 19.07.2021. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију извршила је финансијску ревизију Института за 2019. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје, са скретањем пажње на усаглашавање потраживања, и позитивно мишљење на усклађеност са законима. У Извјештају о обављеној финансијској ревизији Института за 2019. годину дате су препоруке у циљу отклањања уочених неправилности.

Институт је поступио у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестио нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2019. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Р.бр.	Оцјена реализације препоруке	Реализована	Реализација у току	Нереализована
1.	Институт је реализовао дио препоруке која се односи на евидентирање на одговарајућим контима и достављање релације са километражом приликом обрачуна накнаде за коришћење сопственог возила, али није обезбиједио доказе о цијени горива.			
2.	Извршене су корекције минулог стажа за текући обрачун плата, а за више обрачунате износе из претходних година су вршене обуставе од плата државним службеницима код			

	којих је констатована погрешна примјена процента за минули стаж.			
3.	Попис потраживања је извршен на основу аналитичког прегледа потраживања од купаца који по износу одговара подацима у главној књизи. Код пописа сталних средстава је констатовано да још увијек има средстава код којих недостају инвентурне ознаке или су исте нечитке.		●	
4.	Институт није измијенио начин евидентирања у својим помоћним књигама, али је крајем године вршено ажурније сачињавање фактура и њихово евидентирање, те подаци у модулу за потраживања одговарају подацима у главној књизи. Поред активности на слању опомена, које су једним дијелом плаћене, Институт није додатно потврдио исказано стање потраживања кроз изводе отворених ставки, јер нису послати купцима ради потврде стања са 31.12.2020. године.		●	

У току ревизије утврдили смо да су реализоване препоруке за које су у Извјештају за 2019. годину дате нове препоруке, а чија је реализација била у току или нису биле реализоване: Приједлог правилника о унутрашњој организацији је, након прибављених мишљења надлежних институција, упућен у процедуру разматрања; уз финансијске извјештаје достављени су тражени обрасци и забиљешке; планирање средстава за плате је вршено на основу одобреног броја према динамици запошљавања. Набавка горива није реализована на сугерисани начин, закључивањем оквирног споразума, али нису утврђене неправилности због којих смо сматрали да је оправдано његово закључивање.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институт је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Института утврђени су Правилником о унутрашњој организацији из 2018. године, којим су систематизована мјеста за 28 извршилаца.

Институт је, након што су надлежне институције доставиле мишљења, у децембру 2020. године доставио Савјету министара БиХ Приједлог правилника о унутрашњој организацији. У марту 2021. године Институт је обавијештен да се достављени приједлог неће разматрати док не буде именовано ново руководство.

Институтом руководи директор именован на мандатни период од децембра 2015. године до децембра 2020. године. Јавни оглас за попуњавање радних мјеста директора и замјеника директора (кога је Савјет министара БиХ именовao за вршиоца дужности замјеника директора од септембра 2020. године), након смрти претходног замјеника) расписан је у децембру 2020. године. До датума сачињавања извјештаја обављен је интервју са пријављеним кандидатима, те се окончање процедуре именовања очекује у наредном периоду.

Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Институту које се односе на:

- евиденције о присуству на послу нису једнообразне и на различит начин су исказани подаци о стварном присуству на послу;
- на основу података о коришћењу службеног возила констатовали смо да је кориштено у дане викенда и државни празник, те да релација коришћења за поједине радне дане не договара подацима о присуству на послу (кориштено у мјесту пребивалишта директора у данима када је приказан рад у сједишту институције);
- закуподавац је током године фактурисао режијске трошкове у уговореном проценту, али без прилагања рачуна који су њему испостављени за наведене трошкове. Таква пракса испостављања рачуна је измијењена након сугестија датих у претходној ревизији, па је уз рачун за децембар испостављен са свим прилозима на основу којих се може контролисати тачност испостављених рачуна.

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је да Институт успостави једнообразне евиденције о доласку запослених на посао.

ПРЕПОРУКА 2

Неопходно је унаприједити интерне контроле у процесу употребе возила и обезбиједити евиденције на основу којих се може потврдити намјенско коришћење возила.

Финансијско управљање и контрола

Систем финансијског управљања и контроле је имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ², Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. У претходном периоду Институт је сачинио попис и мапирање пословних процеса, утврдио и процијенио ризике и израдио Регистар ризика, те ажурирао ризике почетком 2020. године.

Институт је попунио образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2020. годину и доставио хармонизацијској јединици. У обрасцу нису наведене мјере које се планирају предузети за даљи развој финансијског управљања и контроле, али смо на основу Упитника о самопроцјени утврдили да постоји потреба за унапређењем у појединим компонентама COSO модела (средњорочно планирање, обуке).

Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ³ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁴, за обављање интерне ревизије у Институту надлежна је Јединица интерне ревизије у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ.

Годишњим планом интерне ревизије за 2020. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2020-2022. година, Јединица интерне ревизије није планирала обављање интерне ревизије у Институту.

² Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

³ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁴ Службени гласник БиХ, број 49/12 И 69/12

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину⁵, Институту су одобрена средства у укупном износу од 1.054.000 КМ. Укупно извршење буџета за 2020. годину износило је 1.006.254 КМ.

Поступцима ревизије смо уочили да планирање појединих издатака није засновано на подацима из уговора (трошкови закупа) или кадровској евиденцији (јубиларне награде), због чега је реализација нешто већа у односу на планирана средства на аналитичкој позицији, али је у оквиру групе конта којој припада аналитичка позиција у оквиру расположивих средстава. Сличну ситуацију са реализацијом издатака на аналитичким контима смо уочили и код издатака који се нису могли планирати или се накнадно указала потреба, а није извршено реструктурисање на аналитичким контима у оквиру групе конта (накнада за топли оброк, трошкови смјештаја за службена путовања, материјал за чишћење, ауторски хонорари).

ПРЕПОРУКА 3

Потребно је да Институт приликом планирања средстава користи расположиве податке из уговора о закупу простора и из кадровске евиденције.

Институт је извршио измјену структуре расхода унутар одобреног буџета на основу два реструктурисања расхода буџета, која је Министарство финансија и трезора БиХ одобрило 14.12. и 28.12.2020. године. Укупан износ реструктурисања износио је 46.300 КМ, с тим да је у првом захтјеву тражено смањење средстава на појединим економским категоријама, за које је у другом реструктурисању тражено повећање средстава. Због тога укупан износ реструктурисања и повећање на накнадама трошкова запослених (5.600 КМ), набавци материјала (3.000 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (30.400 КМ) не одражава износе који су тражени кроз реструктурисања.

Поред свих објективних околности које су утицале на потребу за реструктурисањем средстава, може се констатовати да нису предузете адекватне активности у циљу праћења извршења појединих позиција буџета, јер је друго реструктурисање тражено и одобрено крајем децембра 2020. године, а у образложењу захтјева наведено је да се исто тражи у циљу измирења насталих обавеза. Наиме, највеће повећање је тражено за исплате вањским оцјењивачима и експертима (у оквиру уговорених услуга) због, како је наведено, повећаног броја захтјева за оцјењивањем. Упознати смо са чињеницом да у фази планирања буџета Институт није имао информацију о броју нових захтјева за оцјењивање акредитованих тијела, али је ту информацију могао имати у току године или почетком децембра, како би се на основу информације о до тада завршеним уговорима и интерним плановима о активности до краја године правовремено доставила информација служби у којој се врши планирање и праћење извршења буџета.

⁵ Службени гласник БиХ, број 46/20

ПРЕПОРУКА 4

Потребно је да Институт обезбједи координацију између служби и правовремено реагује и планира реализацију активности за које није имао податке приликом планирања буџета, при том поштујући утврђене процедуре за реструктурисање расхода.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институт је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Уз прописане обрасце достављене су анализе извршења буџета и забиљешке уз билансне позиције.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје констатовали смо да садрже образложења о реализацији буџета и информације о билансним позицијама.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.006.254 КМ, што је за 47.746 КМ мање у односу на расходе планиране буџетом за 2020. годину.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (584.968 КМ), накнаде трошкова запослених (90.704 КМ), путне трошкове (54.810 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (18.488 КМ), употребу возила (9.473 КМ), унајмљивање имовине (101.345 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (115.627 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2020. године исказане су у износу од 584.968 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 343.473 КМ, а порези и доприноси 241.495 КМ. Бруто плате и накнаде су за 76.799 КМ мање у односу на претходну годину, што је посљедица мањег броја просјечног броја запослених у односу на претходну годину.

Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Институту био је 21.

Поступцима ревизије смо утврдили да је у периоду трајања поновног поступка избора државног службеника (јун - септембар 2020. године) обрачун плате вршен по коефицијенту који је заснован на рјешењу о именовању државног службеника из јуна 2020. године, иако је на поступак уложена жалба, а нови приједлог о именовању је донесен у септембру 2020. године. Агенција за државну службу обавијестила је Институт да рјешењем Одбора за жалбе није поништено рјешење о именовању државног службеника и да није потребно доносити ново рјешење о постављењу именованог. Мишљења смо да се став о доношењу рјешења, као акта о постављењу, не може тумачити као обавезујући код обрачуна плате у конкретном случају, јер је именовани државни

службеник започео обављање послова по рјешењу о постављању тек након окончања поступка избора државног службеника, а то је приједлог комисије о избору државног службеника из септембра 2020. године.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: Институт је примијенио Методологију за распоређивање запослених унутар платних разреда, на основу које је шест запослених помјерено у виши платни разред (2 у први и 4 у други платни разред). Помјерање унутар платних разреда засновано је на оцјени рада државних службеника и запосленика, на основу којих су у децембру 2020. године донесена рјешења са примјеном од 01.09.2020. године.

5.1.2 Ауторски хонорари

Расположива средства за ауторске хонораре износила су 84.900 КМ, а издаци су реализовани у износу од 100.035 КМ. Издаци се односе на исплате накнаде утврђене у правилима Института и осталих трошкова ангажованим вањским сарадницима (осим трошкова хотелског смјештаја које Институт плаћа жирално, а евидентирани су у оквиру путних трошкова). Институт ангажује вањске сараднике за обављање послова из области акредитације, на основу огласа о избору вањских сарадника објављеног на интернет страници Института и пријаве коју потенцијални кандидати (који испуњавају прописане критерије) достављају у Институт.

Поступцима ревизије констатовали смо да је Институт у априлу 2020. године извршио обрачун и исплату уговора о ауторским хонорарима за новембар и децембар 2019. године чији је укупан износ у тестираном узорку 10.293 КМ. Такође смо утврдили да је дио уговора о ауторским хонорарима, закључених 2020. године, одобрен за исплату (овјерено да је обављен посао) у јануару 2021. године. У достављеном узорку уговора наведени су рокови за обављања послова и сви се односе на различите периоде у 2020. години, те се може закључити да уговори, чији је нето износ 11.108 КМ нису приказани у издацима за 2020. годину. На основу података о извршењу буџета смо констатовали да је у оквиру расположивих средстава било простора да се сви уговори обухвате у издацима 2020. године, али је требало правовремено предузети одговарајуће активности приликом подношења захтјева за реструктурисањем.

ПРЕПОРУКА 5

Институт је дужан да евидентирање издатака по основу ауторских хонорара изврши у периоду ком припадају, а да евентуална недостајућа средства обезбиједи правовременим предузимањем активности на реструктурисању у оквиру расположивог буџета.

Осим тога, Институт није у потпуности реализовао препоруке у вези са обрачуном осталих трошкова ауторских хонорара: у једном броју ауторских хонорара нису приложени докази о плаћеној путарини, код појединих недостају докази о цијени горива која је кориштена приликом обрачуна накнаде за коришћење властитог возила оцјењивача, а има случајева да је примијењена цијена погрешне врсте горива (цијена горива од 98 октана, а не еуросупер 95, како је прописано одлуком Савјета министара БиХ⁶).

⁶ Одлука о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама Босне и Херцеговине на накнаду за службено путовање и измјене и допуне Одлуке (Службени гласник БиХ 6/12, 10/18 и 75/18)

ПРЕПОРУКА 6

Институт је дужан да исплату издатака у оквиру ауторских хонорара врши на основу потпуне документације, као и да се придржава одредби из прописа којим је регулисана исплата накнаде за коришћење властитог возила.

5.2 Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године, исказани су у износу од 496.073 КМ, што је за 6.927 КМ мање у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2020. годину.

Значајни приходи односе се на: властите приходе од пружања услуга (492.043 КМ) и приходе од захтјева, молби, приједлога, пријава и других поднесака (4.030 КМ).

Властити приходи Института исказују се у Главној књизи након наплате потраживања на жиро рачун Министарства финансија и трезора БиХ и упаривања кроз модул потраживања који врши Институт. Евидентирани износ властитих прихода се односи на наплаћене приходе за које је кроз модул потраживања извршено упаривање са евидентираним рачунима.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2020. године исказана су укупна средства у износу од 185.325 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 279.833 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (153.487 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (31.838 КМ), обавезе према добављачима (13.143 КМ), обавезе према физичким лицима (28.577 КМ), обавезе према запосленима (57.980 КМ) и краткорочна разграничења-разграничени приход (147.925 КМ).

Институт је извршио попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2020. године. Комисија за попис сталних средстава је утврдила стање током пописа (на појединим сталним средствима недостају инвентурне ознаке или су слабо читљиве, постоје мања или већа оштећења на неким сталним средствима, нека су дужи временски период ван употребе или су технолошки застарјела и употреба таквих сталних средстава није могућа) и дала приједлог за именовање посебне комисија за процјену и приједлог даљег поступања (поправке или отпис средстава). Комисија за попис краткорочних потраживања је извршила попис на основу података из модула потраживања и констатовала да стање одговара подацима у главној књизи.

5.3.1 Средства

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 153.487 КМ, што је у односу на претходну годину мање за 53.058 КМ. Значајна краткорочна потраживања односе се на потраживања од правних лица која су, на 31.12.2020. године, исказана у износу од 147.925 КМ.

Поступцима ревизије смо констатовали да износ потраживања од купаца, евидентиран у главној књизи у износу од 147.925 КМ, одговара износу потраживања који је исказан у помоћној књизи за потраживања (помоћна књига за унос података у ИСФУ систем-модул АР). Међутим, Институт није извршио верификацију исказаних потраживања слањем извода отворених ставки (ИОС) у којима купци, навођењем стања у својим пословним књигама, потврђују или оспоравају стање исказано код Института. Институт је у новембру 2020. године послао опомене одређеном броју купаца, на основу којих је до краја календарске године и до окончања ревизије од једног броја купаца извршена наплата потраживања. Имајући у виду чињеницу да дио исказаних потраживања Института датира из 2018. и 2019. године, као и да један број купаца (тијела за оцјену усклађености) није доставио ни потврђене ни оспорене изводе отворених ставки у претходној години, било је неопходно потврдити стања из пословних књига слањем извода отворених ставки са 31.12.2020. године.

У току ревизије смо, путем Института, упутили одређеном броју купаца захтјеве за потврду стања потраживања са 31.12.2020. године. До сачињавања извјештаја мали број купаца је доставио повратне информације, а у већини њих исказано је мање стање у односу на податке које посједује Институт.

ПРЕПОРУКА 7

Институт је обавезан да потраживања исказана у помоћној и главној књизи потврди слањем извода отворених ставки или директним сравњењем са купцима.

Остали недостаци констатовани током ревизије краткорочних потраживања се односе на правовремено сачињавање и евидентирање фактура те евидентирање предрачуна и рачуна без адекватног повезивања података у засебно успостављеним помоћним књигама, са циљем поузданијег праћења фактурисања услуга Института. Такође смо уочили да књига излазних рачуна не садржи податке на основу којих се на једноставан начин може утврдити да ли су сви рачуни унесени у помоћну евиденцију за потраживања: поред броја рачуна није уписан системски број из модула АР, књига није закључена на крају године, а није исказан ни укупан збир свих издатих рачуна, што је додатни поступак за контролу свеобухватности унесених података у помоћну евиденцију. Наведени недостаци нису значајније утицали на исказивање стања потраживања, али њиховим отклањањем се може успоставити поузданији систем интерних контрола.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину, Институту је одобрен 21 запослени. На 31.12.2020. године, Институт је имао 21 запослених, од чега је 20 запослено на неодређено вријеме⁷, а једно на одређено вријеме.

У периоду од 01.01. до 31.12.2020. године примљен је један државни службеник на неодређено вријеме путем јавног огласа. Пријем државног службеника извршен је након прибављеног позитивног мишљења Министарства финансија и трезора БиХ о занављању

⁷ У броју запослених на неодређено вријеме су обухваћена лица именована на мандат- директор и вршилац дужности замјеника директора

радног мјеста. У истом периоду у Институту је престао радни однос за једног државног службеника (руководећег државног службеника-замјеника директора).

Путем интерног огласа један државни службеник је са позиције вишег стручног сарадника постављен на вишу позицију (стручни савјетник), али је са те позиције именован као вршилац дужности замјеника директора.

Институт је извршио оцјењивање државних службеника и запосленика, а два полугодишња извјештаја о оцјењивању државних службеника су достављена Агенцији за државну службу БиХ.

Поступцима ревизије утврђено је следеће:

Пријем запослених на одређено вријеме: У Институту су током 2020. године ангажована два лица путем уговора о раду на одређено вријеме, од чега је један уговор о раду раскинут у децембру 2020. године. Други уговор о раду закључен је на период од три мјесеца, а у току године су закључена још три уговора на одређено вријеме у трајању од по три мјесеца, без прекида између уговора. Уговори су закључени на основу одредби Закона о раду у институцијама којим је прописана могућност закључивања уговора без провођења конкурсне процедуре у случају изненадног одсуства запосленика због којег није могуће правовремено провести јавни оглас. У конкретном случају се ради о замјени запосленика који је дуже вријеме одсутан због болести, а чији повратак на посао није временски прецизиран, због чега није проведена процедура пријема путем јавног огласа. Како се уговори о раду на одређено вријеме закључују без прекида, а обављање послова врши у континуитету, Институт се излаже ризику да због дужине трајања рада у континуитету дође у ситуацију да уговор о раду на одређено преведе у уговор на неодређено и тиме повећа број запослених изнад одобреног броја.

ПРЕПОРУКА 8

Неопходно је да Институт размотри начин ангажовања запослених путем уговора о раду на одређено вријеме, водећи рачуна да због таквог ангажовања елиминира ризике да број запослених на неодређено вријеме буде већи од законом одобреног броја.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2020. години су реализовани у нето износу од 5.100 КМ. Ангажована су укупно четири извршиоца повремено у току године за обављање послова радног мјеста које је било упражњено у периоду ангажовања путем уговора о дјелу.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институт је донио План јавних набавки за 2020. годину и измјене и допуне Плана, како је прописано Законом о јавним набавкама⁸. Одлуком директора су формиране комисије за провођење поступака јавних набавки.

Према презентованим подацима, Институт је у 2020. години провео један поступак путем јавног позива за достављање понуда (хотелски смјештај), а остале набавке је провео

⁸ Службени гласник БиХ, број 39/14

путем директних споразума. Укупна вриједност закључених уговора/оквирних споразума за текуће и капиталне издатке износи 16.523 КМ (без ПДВ-а).

Тестираним узорком обухваћени су поступци набавке хотелског смјештаја, набавке дизел горива (3.845 КМ), канцеларијског материјала и тонера (5.852 КМ), набавка дезинфицијената и медицинских заштитних средстава (три поступка укупне вриједности 3.228 КМ) и набавка компјутерске опреме (4.998 КМ), те текуће одржавање возила које је реализовано путем појединачних одлука.

У тестираним процедурама нисмо учили значајније неправилности у примјени општих принципа Закона о јавним набавкама, а констатовани недостаци се односе на сљедеће:

- у Плану јавних набавки за 2020. годину није наведена процијењена вриједност за набавку хотелског смјештаја, позив за доставу понуда такође не садржи процијењену вриједност за период током којег ће се набављати предметну услугу, нити је исти упућен на најмање три адресе како је то дефинисано Правилником о поступку додјеле уговора о услугама из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама;
- за услуге текућег одржавања возила и услуга осигурања донесене су три појединачне одлуке о покретању директног споразума у којима је наведено да се прихватају понуде по фактурама које су испостављене, па доношење одлуке о покретању губи смисао јер је набавка већ извршена;
- код набавке компјутерске опреме није предвиђено да се упише модел понуђене опреме, што сматрамо корисним приликом разматрања понуда.

8. КОМЕНТАРИ

Институт је у остављеном року доставио обавјештење да нема коментара на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, виши ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, ревизор, с.р.

Аднан Мухаремагић, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2020. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2020. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2020. годину

Институт за акредитовање Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	1.049.000	0	1.049.000	1.001.256	95
Бруто плате и накнаде	634.000	-12.300	621.700	584.968	94
Накнаде трошкова запослених	88.000	5.600	93.600	90.704	97
Путни трошкови	76.000	-18.500	57.500	54.810	95
Издаци телефонских и пошт. услуга	15.000	-1.500	13.500	12.816	95
Издаци за енергију и ком. услуге	20.000	-1.200	18.800	18.488	98
Набавка материјала	11.000	3.000	14.000	13.128	94
Издаци за усл. превоза и горива	9.000	-4.500	4.500	3.456	77
Унајмљивање имовине и опреме	102.000	0	102.000	101.345	99
Издаци за текуће одржавање	5.000	-1.000	4.000	3.015	75
Издаци за осигурање	3.000	0	3.000	2.898	97
Уговорене и друге посебне услуге	86.000	30.400	116.400	115.627	99
2. Капитални издаци	5.000	0	5.000	4.998	100
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	5.000		5.000	4.998	100
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвест. одржавање			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Буџет-непосредна потрошња(1+2+3)	1.054.000	0	1.054.000	1.006.254	95
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
6. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
8. Укупно (4+5+6+7)	1.054.000	0	1.054.000	1.006.254	95

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 02.03.2021. године.

Руководилац:
Жељко Медак

Биланс стања на 31.12.2020. године

Институт за акредитовање Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2020.	31.12.2019.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	153.487	206.545	74
Новчана средства			
Краткорочна потраживања	153.487	206.545	74
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	31.838	37.663	85
Стална средства	270.286	265.288	102
Исправка вриједности	238.448	227.625	105
Неотписана вриједност сталних средстава	31.838	37.663	85
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	185.325	244.208	76
3. Краткорочне обавезе и разграничења	247.995	302.051	82
Краткорочне текуће обавезе	42.089	30.686	137
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	57.980	68.779	84
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	147.925	202.586	73
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	31.838	37.663	85
Извори средстава	31.838	37.663	85
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	279.833	339.714	82

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Билансу стања одобрило 02.03.2021. године.

Руководилац:

Жељко Медак

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба добити одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Института за акредитовање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2020. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015.). Руководство је такође обавезно поступати у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. (Службени гласник БиХ, 46/20) и пратећим упутствима, појашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Института.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера како би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Директор:

Жељко Медак